

# สารบัญ

|                                               | หน้า |
|-----------------------------------------------|------|
| บทนำ.....                                     | ๑    |
| บทที่ ๑ ปรัชญาที่ว่าด้วยเหตุผลและกฎหมาย.....  | ๑    |
| ๑. ความหมายของ “ปรัชญา”.....                  | ๑๙   |
| ๒. ปรัชญาที่ว่าด้วยเหตุผล.....                | ๑๑   |
| ๓. กฎหมายคืออะไร ?.....                       | ๑๗   |
| ๔. กฎหมายเป็นปรัชญาหรือไม่ ?.....             | ๒๐   |
| ๕. ปรัชญาที่ว่าด้วยเหตุผลในกฎหมาย.....        | ๒๑   |
| ๖. กฎหมายเป็นปรัชญาและก่อปรด้วยเหตุผล.....    | ๒๗   |
| บทที่ ๒ ปรัชญากฎหมายธรรมชาติ.....             | ๒๙   |
| ๑. ความหมายของปรัชญากฎหมายธรรมชาติ.....       | ๓๒   |
| ๒. วิวัฒนาการของปรัชญากฎหมายธรรมชาติ.....     | ๓๓   |
| ๓. การฟื้นฟูปรัชญากฎหมายธรรมชาติ.....         | ๔๑   |
| ๔. ผลของปรัชญากฎหมายธรรมชาติ.....             | ๔๔   |
| บทที่ ๓ ตรรกวิทยาและกฎหมาย.....               | ๔๙   |
| ๑. ความหมายของตรรกวิทยา.....                  | ๔๙   |
| ๒. วิธีคิดหาเหตุผล.....                       | ๕๑   |
| ๓. ตรรกวิทยาเกี่ยวข้องกับกฎหมายอย่างไร ?..... | ๕๗   |

(บ)

หน้า

|                                                             |           |
|-------------------------------------------------------------|-----------|
| <b>บทที่ ๔ เหตุผลทั่วไปและเหตุผลในกฎหมาย.....</b>           | <b>๖๒</b> |
| ๑. เหตุผลคืออะไร ?.....                                     | ๖๒        |
| ๒. เหตุผลทั่วไป.....                                        | ๖๖        |
| ๓. ความแตกต่างระหว่างเหตุผลทั่วไปและ<br>เหตุผลในกฎหมาย..... | ๗๐        |

|                                                               |           |
|---------------------------------------------------------------|-----------|
| <b>บทที่ ๕ การพิเคราะห์หาเหตุผลในกฎหมาย.....</b>              | <b>๘๒</b> |
| ๑. หลักการพิเคราะห์หาเหตุผลในกฎหมาย.....                      | ๘๒        |
| (๑) พิจารณาหาเหตุผลตามตัวอักษร.....                           | ๘๔        |
| (๒) พิจารณาหาเหตุผลตามเจตนารมณ์<br>แห่งบทกฎหมาย.....          | ๘๗        |
| ๒. เครื่องมือที่ช่วยค้นหาเหตุผลตามเจตนารมณ์<br>ของกฎหมาย..... | ๙๐        |
| ก. เหตุผลของผู้ร่างกฎหมาย.....                                | ๙๐        |
| ข. ความเป็นธรรม.....                                          | ๑๐๓       |
| ค. แนวบรรทัดฐานแห่งคำพิพากษา.....                             | ๑๑๕       |
| ง. ลัทธิการเมือง ระบบเศรษฐกิจและสังคม.....                    | ๑๒๓       |
| จ. ทฤษฎีกฎหมาย.....                                           | ๑๔๑       |

(ค)

หน้า

**บทที่ ๖ เหตุผลของฝ่ายบริหาร..... ๑๕๕**

๑. เหตุผลในการออกกฎหมายแม่บท..... ๑๕๙

(๑) การจัดตั้งศาลปกครองขึ้นเป็นเอกเทศ  
ต่างหากจากศาลยุติธรรม..... ๑๖๒

(๒) อำนาจการสอบสวน..... ๑๗๒

๒. เหตุผลในการออกกฎหมายฉบับย่อย..... ๑๗๖

๓. เหตุผลในการออกกฎหมายพิเศษ..... ๑๘๐

**บทที่ ๗ เหตุผลในการต่อสู้คดี..... ๑๘๙**

๑. ประวัติการต่อสู้คดี..... ๑๘๙

๒. การต่อสู้คดีในประเทศไทย..... ๑๙๕

๓. หลักในการต่อสู้คดี..... ๑๙๗

๔. การให้เหตุผลในการต่อสู้คดี..... ๒๐๕

๕. ตัวอย่างการให้เหตุผลในการต่อสู้คดีที่ผิดหลัก..... ๒๐๙

**บทที่ ๘ เหตุผลในการวินิจฉัยคดี..... ๒๑๘**

๑. วิวัฒนาการของการพิพากษาคดี..... ๒๒๑

๒. หลักการวินิจฉัยคดี..... ๒๒๕

๓. การให้เหตุผลในคำพิพากษา..... ๒๒๗

|                                                                  |     |
|------------------------------------------------------------------|-----|
| (๑) การให้เหตุผลในปัญหาข้อกฎหมาย.....                            | ๒๒๙ |
| (๒) การให้เหตุผลในปัญหาข้อเท็จจริง.....                          | ๒๓๗ |
| ๔. ตัวอย่างการให้เหตุผลในคำพิพากษา<br>ที่บกพร่องหรือผิดพลาด..... | ๒๔๒ |
| <b>บทที่ ๙ ข้อสรุปและข้อเสนอแนะ</b> .....                        | ๒๕๕ |
| ๑. ข้อสรุป.....                                                  | ๒๕๕ |
| ๒. ข้อเสนอแนะ.....                                               | ๒๖๓ |
| บรรณานุกรม.....                                                  | ๒๖๖ |